QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 18 ta' Mejju 2001

Numru 14

~itazzjoni 598/1996

Rocco Camilleri

versus

Gasan Insurance Agency Ltd* f'isem is-so`jetà barranija *General Accident Fire & Life Assurance Corporation plc

F'din il-kaw\a l-attur qieg]ed jitlob illi l-konvenuta, so`jetà assikuratri`i, t]allas ta]t il-polza ta' assikurazzjoni d-danni li l-attur kien kundannat i]allas lil terzi f'in`ident tat-traffiku.

I`-`itazzjoni tg]id illi fl-24 t'April 1991 l-attur waqt li kien qed isuq il-karrozza bin-numru C-0306]abat mal-karrozza bin-numru K-6663, ta' `ertu Robert Farrugia, li kien assikurat mas-so`jetà *Legal & General Assurance Society Ltd*, rappre\entata minn *Allied Insurance Services Ltd*. L-attur kien assikurat

mas-so`jetà attri`i u g]alhekk g]amel talba biex din t]allas id-danni tal-]abta, u]allas ukoll]amsa u g]oxrin lira (Lm25) b]ala *excess* ta]t il-polza.

Fis-6 ta' Marzu 1992 *Allied Insurance Services Ltd* f'isem l-assikuratri`i *Legal & General Assurance Society Ltd*, li kienet surrogata fid-drittijiet ta' l-assikurat tag]ha, fet]et kaw\a kontra l-attur tallum, b'`itazzjoni numru 240/92, u talbet li l-attur ikun kundannat i]allasha tliet mija u tnejn u tletin lira u]amsin `ente\mu (Lm332.50), flimkien ma' l-img]ax u l-ispejje\, b]ala danni min]abba l-in`ident fuq imsemmi ta' l-24 t'April 1991. Din it-talba ta' *Legal & General Assurance Society Ltd* kienet intlaqg]et f'sentenza mog]tija minn din il-qorti fl-24 t'April 1992. Kontra l-attur in]are[mandat ta' qbid esekuttiv, u saret ukoll talba biex jinbieg]u *sub hasta* l-]wejje[li nqabdu b'dak il-mandat, g]alkemm il-bejg] ma sarx g]ax il-qorti waqqfitu b'dikriet mog]ti fil-11 t'Ottubru 1995 billi iben l-attur kien qal li l-]wejje[maqbuda ma kinux ta' l-attur i\da tieg]u.

Billi qieg]ed ig]id illi g]ad-danni li kien kundannat i]allas, kif ukoll g]all-img]ax u l-ispejje\, g]andha tag]mel tajjeb il-konvenuta ta]t il-polza ta' assikurazzjoni, u hu]allas l-*excess* u g]amel dak li kellu jag]mel ta]t il-polza, l-attur b'ittra tal-5 ta' {unju 1993 sejja] lill-konvenuta biex t]allas; il-konvenuta, i\da, ma]allsitx, u g]alhekk l-attur feta] din il-kaw\a u qieg]ed jitlob illi l-qorti, wara li tg]id illi l-konvenuta, b]ala assikuratri`i ta' l-attur, g]andha t]allas id-danni ta' tliet mija u tnejn u tletin lira u ]amsin `ente\mu (Lm332.50), flimkien ma' l-img]ax u l-ispejje\ [udizzjarji kollha, tikkundannaha t]allas dawk id-danni, img]ax u spejje\,

Il-konvenuta ressqet dawn l-e``ezzjonijiet:

1. din il-qorti ma g]andhiex il-kompetenza biex tisma' din il-kaw\a g]ax wie]ed mill-pattijiet tal-polza ta' assikurazzjoni huwa li l-kwistjoni kellha tinqata' b'arbitra[[;

2. l-e``ipjent ma hux le[ittimu kontradittur, u g]alhekk g]andu jin]eles mill-]arsien tal-[udizzju;

3. it-talbiet ta' l-attur huma infondati fil-fatt u fid-dritt, u g]alhekk g]andhom ji[u mi`]uda.

It-tieni e``ezzjoni — dik li l-e``ipjent ma hux le[ittimu kontradittur — kienet ing]atat g]ax il-kaw\a kienet infet]et kontra s-so`jetà *Gasan Insurance Agency Ltd proprio*, meta din kienet ]ar[et il-polza b]ala a[ent f'isem *Legal & General Assurance Society Ltd*, l-assikuratri`i. Wara li, b'dikriet tal-20 ta' Frar 1998, saret korrezzjoni fil-kwalità li fiha kient qieg]da tidher il-konvenuta, ma g]adux me]tie[li din l-e``ezzjoni nqisuha aktar.

L-ewwel e``ezzjoni hija mibnija fuq patt ta' arbitra[[stipulat fil-polza ta' assikurazzjoni, li hija kuntratt bejn il-partijiet. Dan il-patt ig]id hekk:

> All differences arising out of this Policy shall be referred to the decision of an Arbitrator to be appointed in writing by the parties in difference or if they cannot agree upon a single Arbitrator to the decision of two Arbitrators one to be appointed in writing by each of the parties within one calendar month after having been required in writing so to do by either of the parties or in case the Arbitrators do not agree of an Umpire appointed in writing by the Arbitrators before entering upon the reference. … … …[1]

Fil-ka\ tallum id-"differenza" bejn il-partijiet hija dwar jekk l-attur, b]ala assikurat ta]t *motor policy*, naqasx milli j]ares il-pattijiet tal-polza meta ma deherx biex jikkontesta l-kaw\a li saret kontrieh mill-assikuratur tal-parti l-o]ra fl-in`ident, u jekk dan in-nuqqas je]lisx lill-konvenuta mill-obbligazzjoni li t]allas ta]t il-polza.

Din il-kwistjoni, fil-fehma tal-qorti, hija wa]da li tintlaqat mill-patt ta' arbitra[[u g]alhekk g]andha ra[un il-konvenuta tg]id illi l-kwistjoni kellha titressaq quddiem arbitra[[, mhux quddiem din il-qorti.

[1] *Fol.* 44.

L-attur qieg]ed ig]id illi l-konvenuta ma kienet g]amlet xejn biex tibda l-pro`eduri ta' l-arbitra[[; dan huwa minnu, i\da ma g]andu ebda relevanza, g]ax kull wa]da mill-partijiet setg]et tibda dawn il-pro`eduri, u g]alhekk l-attur ukoll, li seta', kieku ried, jibda l-pro`eduri ta' arbitra[[, naqas milli jibda dawn il-pro`eduri.

Il-qorti g]alhekk tilqa' l-e``ezzjoni ta' nuqqas ta' kompetenza min]abba l-patt ta' arbitra[[, u te]les lill-konvenuta mill-]arsien tal-[udizzju. L-attur g]andu j]allas l-ispejje\ [udizzjarji kollha.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.